

ВСТУП

Знаковою та водночас величною подією в житті Української Греко-Католицької Церкви стало представлення у 2011 році Катехизму «Христос – Наша Пасха». Катехизм є не простою книгою, в якій зібрано головні катихетичні визначення істини віри, але це, за словами Патріарха Святослава, – «книга Церкви, яка є сповіданням і поясненням її віри в Триєдиного Бога – Отця, і Сина, і Святого Духа» .

Саме в світлі християнської Київської традиції в Катехизмі розкривається і пояснюється віровчення Церкви, її молитва і життя. Спираючись на тексти Святого Письма, спадщину Святих Отців Церкви, літургійну і духовно-моральну традицію, Катехизм дає відповіді на запити сучасної людини та допомагає вірним краще пізнати і глибше втілити у особисте життя Христову віру.

Церква від початків надавала великої ваги подружжю і сім'ї, через які здійснювався та здійснюється спасительний Божий задум. Згідно вчення Церкви, подружній стан є одним із шляхів осягнення обожнення людини, адже подружжя, як «таїнство любові» і сім'я, як «домашня церква», у Божому задумі є відображенням спілкування осіб Пресвятої Трійці, є іконою Церкви.

Безперечно, що питання подружжя і сім'ї не опинилися поза увагою Катехизму, оскільки ці дві підставові реальності належать до найбільших цінностей людства і становлять фундаментальну клітину людської спільноти, та є, за висловом блаженного папи Івана Павла II, «шляхом Церкви» . Однак, слід зауважити, що подружжя і сім'я зазнали значної деформації внаслідок впливу на них сучасних суспільних та культурних змін. Сьогодні, мабуть, як ніколи раніше, подружжю і сім'ї загрожує деградація між особових стосунків, втрата духовних і моральних вартостей, що настирливо пропагується засобами масової інформації.

Наше століття, вражене посткомуністичним режимом і пануванням сучасної гедоністичної та споживацької культури, філософією лібералізму та сексуальною «революцією», гендерною політикою, та економічним заробітчанством принесло справжню загрозу автентичності християнського подружжя і сім'ї.

З історії відомо, що від духовно-морального стану сім'ї, пов'язаної нерозривним вузлом шлюбу, залежить доля всього народу, суспільства, держави. А де сильна в народі сім'я – там безпосередньо сильна і Церква і народ.

Тому сучасні загрози для подружжя і сім'ї в Україні є справжнім «викликом часу», який Українська Греко – Католицької Церква з турботою та відповідальністю приймає. А тому заповітом для нас залишаються слова Патріарха Йосипа Сліпого який писав:

«Збережіть, а де її розхитають, оновіть справжню християнську родину, як невгасаюче вогнище життя і здоров'я Церкви і народу»

Саме тому тема обраної нами дипломної праці «Подружжя і сім'я в світлі Катехизму УГКЦ «Христос наша Пасха» є актуальною і нагальною ми спробуємо розкрити проблематику подружжя і сім'ї так, як це представлено в Катехизмі, зокрема, в догматичному, літургійному та моральному вимірах.

Опрацювання теми праці в світлі вчення Катехизму було для нас, з одного боку, творчою

справою, оскільки вимагало опрацювання матеріалу з усіх трьох частин Катехизму, а з іншого – досить складним завданням, позаяк це, по-суті, перша спроба дослідити тему подружжя і сім'ї згідно нового Катехизму. Тому під час написання праці ми використовували аналітичний метод.

Джерельною літературою праці є текст Катехизму «Христос – наша Пасха». Як допоміжну літературу, ми використовуємо праці багатьох сучасних богословів, таких як П. Євдокімов, Х. Яннарас, Каліст Уер, Дж. Райя, М. Рупнік та інші, які вважаються фахівцями в галузі східного богослов'я, та зокрема подружжя і сім'ї. Також у праці ми посилалися на окремі документи Католицької Церкви на тему шлюбу та сім'ї.

Наша праця складається з двох розділів: «Догматично-літургійний аспект подружжя і сім'ї» та «Моральний аспект подружжя і сім'ї».

У першому розділі праці спробуємо представити біблійно-богословські підстави подружжя і сім'ї як втілення Божого задуму. Також вкажемо на наслідки гріхопадіння, які вплинули на сімейні стосунки між чоловіком та жінкою, руйнуючи їх. Окрім цього, на підставі літургійних текстів Чину Вінчання розглянемо літургійний аспект подружжя як таїнство любові чоловіка та жінки. Саме на основі християнської любові між чоловіком та жінкою зароджуються високі християнські почуття обов'язку і відповідальності одне перед одним. Закінчуватиме перший розділ праці питання молитви, духовного читання, сімейного богослужіння в атмосфері «домашньої церкви».

Другий розділ розкриватиме моральну проблематику сім'ї згідно духовно-морального вчення Церкви, висвітленого в Катехизмі, тлумачення понять подружньої любові, вірності, подружньої плідності та відповідального батьківства. Нами особливу увагу звернуто на відповідальність подругів одне перед одним у питанні взаємної любові і вірності, адже саме через розуміння цих цінностей стає неможливою сімейна невірність, збайдужіння одне до одного, а в кінцевому підсумку розірвання шлюбу.

Пропонована дипломна робота в галузі морального богослов'я є чи не першою спробою розкриття богословської проблематики подружжя і сім'ї на основі Катехизму УГКЦ «Христос наша Пасха». Аналізуючи опрацьовану літературу, звернувшись до першоджерел, приходимо до висновку, що обрана нами тема дослідження є необхідною і залишається актуальною. Адже тільки через подружжя та сім'ю можна побудувати міцні духовні узи «домашньої церкви», яка є клітиною Христової Церкви. Тільки розуміючи це, молодь буде свідомо і виважено підходити до обрання подруга та планування сім'ї.

ВИСНОВКИ

Життя кожної людини є пошуком Бога, пошуком тієї дороги, яка наближає її до Творця. Безперечно, такою дорогою для більшості з нас може бути подружжя і сім'я. Це той стан християнського життя, в якому християнин отримує благодать Святого Духа на створення «домашньої церкви» - християнської сім'ї. В катехизмі «Христос наша Пасха» подружжя і сім'я представлені в середовищі віри і життя, любові і служіння у Христі. Метою нашої праці було розкриття християнського розуміння подружжя і сім'ї у світлі

вчення Української Греко-Католицької Церкви, вираженого в Катехизмі. Для цього дипломну працю ми поділили на два розділи. В першому розділі в дусі східної християнської богословської традиції, святоотцівської спадщини та літургійних текстів ми розглянули догматично-літургійний аспект подружжя і сім'ї. У другому через призму духовно-моральної традиції Церкви торкнулися моральних основ, на яких базується життя християнської сім'ї в любові, вірності та відповідальності.

Завершуючи дослідження, ми свідомі того, що наша праця не є повною, а тому потребує розгляду у подальшому. Сподіваємося, що вона стане поштовхом для поглибленого вивчення Катехизму та подальших наукових досліджень. Маємо також надію, що наше дослідження буде скромним внеском до катехитичної скарбниці УГКЦ і з неї користатимуть катехити, вчителі, студенти.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Догматично–Літургійний аспект подружжя і сім'ї	
1.1. Подружжя як вираз Божого задуму.....	6
1.2. Подружжя і наслідки гріхопадіння.....	9
1.3. Подружжя як таїнство любові чоловіка та жінки.....	13
1.4. Чин вінчання.....	18
1.5. Сім'я як середовище Богопізнання.....	23
Розділ 2. Моральний аспект Подружжя і сім'ї	
2.1. Сім'я як домашня Церква.....	28
2.2. Подружжя любов і вірність.....	31
2.3 Подружжя плідність у любові.....	35
2.4 Відповідальне батьківство.....	41
Висновки.....	45
Список використаної літератури.....	46